

vacantie zoo weinig vogelleven is waar te nemen, moeten dan maar eens op de jonge spreeuwen letten. Het is allerinteressantst, dien rui na te gaan. Het eenkleurige dofgrijze dier raakt eerst zijn kleine veertjes aan hals en nek kwijt en krijgt daarvoor in ruil een halskraag van veertjes, die onderaan nog dofgrijze donzig zijn maar wier smalle uiteinden — en die komen alleen te zien — prachtig metaalgroen zijn, bij zwart af, met een verblindend witten punt. Nu komen de veeren van de buik aan de beurt, die worden vervangen door breede veertjes, zwart en metaalblauw met een kaneelkleurigen rand. Zoo worden ook de dekveeren van den rug en de vleugels, terwijl de slag- en stuurpennen zwartachtig bruin worden, ook met een kaneelkleurig randje.

Dan is de kop nog in 't kinderkleed en zoo zien de meeste jonge spreeuwen er in 't begin van September uit: een romp bont en schitterend van allerlei kleuren en een kop vaalgrijs met witten keel. Doch hier en daar vertoont zich ook daarin weer een schitterveertje en eer October in 't land is, heeft het jonge dier zijn prachtkleed aan. Ook de ouden zijn klaar en ik kan u verzekeren, dat het dan de moeite waard is, ze door een goeden kijker oplettend te bezien.

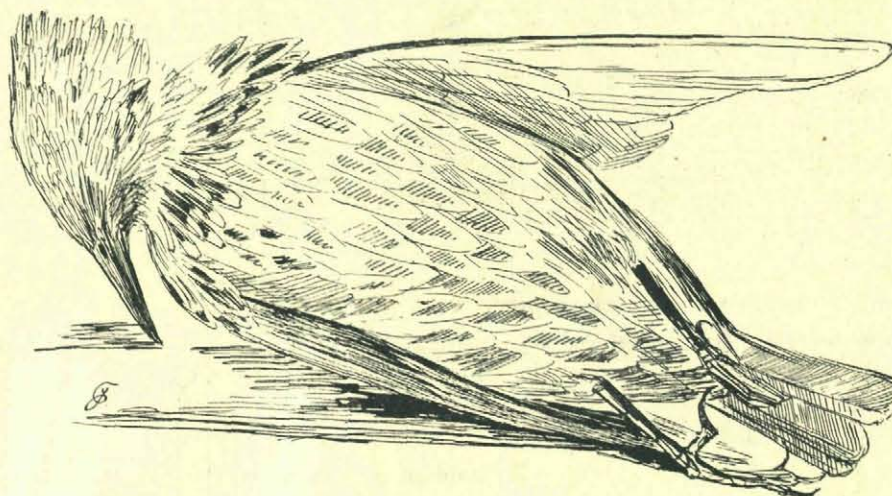
't Is of de schelmen weten, dat dit mooie pak meteen hun bruiloftskleed moet zijn, want ze worden net zoo blijde gestemd als in Maart en uit alle weilanden hoort ge den bekenden fluittoon verrijzen. Maar aan de vreugd komt gauw een eind: het winterwerk dringt, de zwakken wijken naar 't zuiden, de sterken vechten moedig voort en alleen bij vriezend weer komen ze bij u aankloppen om ondersteuning.

Het mooie pakje heeft geducht te lijden en als de hazelaar begint te bloeien, zijn de sneeuwitte tippen en de kaneelkleurige randjes bemorst en verrafeld en verfomfaaid. Er is geen middel, om aan een nieuw pak te komen, want een voorjaarsrui houden de spreeuwen er niet op na.

Toch verschijnen ze in de eerste lentedagen in een onberispelijk deftig gewaad, zonder eenig smetje, als het ware gloednieuw. Kent ge het geheim van de arme drommels? De rafels zijn afgeknipt, ziedaar alles. Van alle vederbaardjes vallen de uiterste topjes af, meteen verdwijnt dan bij de mannetjes al het wit en het kaneelbruin en wat er overblijft is het mooie glimmende lentekleed, dat voor het grootste deel bestaat uit merkwaardig smalle veertjes.

Ik heb gepoogd, u het een en ander mede te deelen omtrent het uiterlijk van dezen gewonen vogel, in de hoop, dat ge eens op hem wilt gaan letten. Het is een dier, dat met de menschen heeft leeren leven en er zich wel bij bevindt, want het aantal spreeuwen vermeerderd buitengewoon en hun broedgebied breidt zich voortdurend uit. Zeer merkwaardig is het, dat deze vogel, die het zoo wonderwel met de menschen vinden kan, tal van eigenschappen bezit, die merkwaardig op de onze gelijken, zoodat we ze durven betitelen met: snoepzucht, diefachtigheid, slordigheid, spotlust, babbelsucht, ongemotiveerde angst; een lijstje, dat er niet bemoedigend uitziet, maar dat we kunnen besluiten met een enkele deugd, die meer waard is dan schatten: een onverstoortbaar goed humeur en een onbedaarlijke vrolijkheid.

JAC. P. THUISSE.

Panlijster.

HET VINGERHOEDSKRUID.

Van deze vrij algemeen bekende plant bloeien er thans vele in de parken van de bloemenstad. Ook waren er een 300-tal in den Hout aangeplant, om zodoende de flora te vermeerderen,

maar ik geloof, dat geen enkele bloemstengel het tot volledige ontwikkeling heeft gebracht; vóór het zoover was, waren ze reeds in knop afgeplukt, uitgegraven en in den zakdoek meegevoerd.

Door wie?...

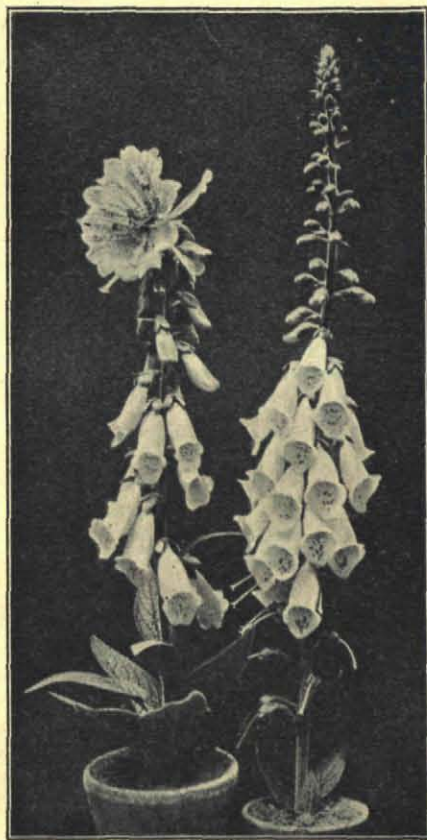
Hier en daar merkte de echte liefhebber, die duidelijk begrijpt, dat zulk vernielen hem toch weinig plezier oplevert, nog afgezien van het gevaar voor vergiftiging, aan sommige planten een eigenaardige afwijking aan de op den top staande bloem.

De in een tros staande bloemen richten zich, omlaag hangende, om het stuifmeel tegen regen te beschermen, alle naar één kant, van waar het meeste insectenbezoek te verwachten is.

De opmerkelijke beschouwer kan dit in de parken alhier gemakkelijk waarnemen. Evenals alle middelpunt-zoekende bloeiwijzen openen zich eerst de onderste bloemen, blijven een dag of zes in het mooiste stadium, de meeldraden getrouw tegen de bovenkant gedrukt, de onderlip als zitplaats vooruitgestoken, om de aanvliegender hommels tot een oogenblik rust uit te noodigen. De bloem binnenkruipende strijken ze met den rug langs de meeldraden.

Mocht insectenbezoek zijn uitgebleven, dan laat de bloemkroon in zijn geheel los, glijdt over den langen stijl omlaag, om nog zelfbestuiving mogelijk te maken.

Bij de bedoelde afwijking echter ontwikkelt de bloem op den top zich het eerst, om aan de andere lager geplaatste het bewaren van den regelmaat over te laten. Van symmetrisch wordt zij regelmatig als een groote *Campanula*, met keurig gegolfd rand. Men zou zeggen, dat een handig operateur een 5- à 6-tal bloemen overlans had opgesneden en tot een geheel vervormd. Het aantal meeldraden wisselt in verschillende exemplaren nogal af, maar varieert toch om en bij 20. Ofschoon korter dan in normale bloemen, vergeten ze toch de buiging niet, waardoor de kruisbestuiving in de hand wordt gewerkt. Opmerkelijk veel korter, gedrongener is de stijl, die op een groot vruchtbeginsel gezeten is.

Vingerhoedskruid.

Links: de vorm met de klokvormige topbloem.

Enkele meeldraden beginnen soms een neiging van overgang tot een bloembuis te vertoonen. Aan den achterkant van den kroon, soms zelfs daaraan vast, bevinden zich dergelijke langgerekte bloembuizen, zoo wijd, dat een griffel er in gestoken kan worden.

Op onze afbeelding is dit duidelijk te zien.

Dat dit geen zeldzaamheid is, bewijzen de talrijke exemplaren hier en daar in Haarlem aangetroffen.

We vinden het feit ook reeds vermeld in het door Dr. P. G. Buekers vertaalde werkje van *C. Henslow, Wilde Planten*, opgenomen in de populair-wetenschappelijke bibliotheek. Ook in den Hortus Botanicus te Amsterdam worden zij sinds jaren gekweekt.

Ja nog sterker; in de prijscourant van *Vilmorin-Andrieux et Cie.* vinden we:

Digitale à fleur Campanulée variée (Now). Curieuse par la disposition de sa tige florale, que termine une fleur enorme, dressée... le paquet 0.80 fr.

Hieruit blijkt dus, dat Vilmorin deze eigenaardigheid constant heeft doen worden, en lost tevens op het in massa voorkomen van deze afwijking in de parken te Haarlem.

De vernielzucht van enkelen, of liever de zucht om alles thuis te hebben, is toch nog ergens goed voor. Dank zij de parkwachters komt het in de parken maar enkel voor, dat bloemstengels vóór den bloei zijn afgebroken.

De plant tracht dit gemis te vergoeden door krachtige ontwikkeling van de zijtakken en daar de kracht dan over meerdere oppervlakte verdeeld moet worden, blijven de bloemen kleiner.

Toevallig, dat ook een enkele van onze bedoelde afwijkingen in dit lot heeft moeten deelen. Bij een witte variëteit merkten we op, dat de zijtakken, wel 20 in getal, alle weer getooid waren met een volkomen regelmatige bloem, thans kleiner van vorm en ongeveer zoo groot als de bloemen van *Campanula medium*.

Haarlem, Juli 1902.

J. STURING.

Oproeping aan Rotterdamsche natuurliefhebbers!

Ik heb al jaren rondgezworven in de omstreken van Rotterdam. Nooit heb ik op m'n excursies een ander liefhebber ontmoet. En toch schuilen er veel in Rotterdam. Dat moet. De stad zal toch nog niet allen verstaan hebben? En de omstreken zijn zoo rijk. Wat zoudt ge zeggen van orchideeën bij de vleet (*Orchis militaris*, *Epipactis* o.a.) *Impatiens noli me tangere* in overvloed, *Circaea lutetiana* (Heksenkruid) en nog veel meer moois, te veel om op te noemen. Waarom niet op het voorbeeld van andere steden (Amsterdam, Gouda) een soort club gevormd. Dat is immers niet onmogelijk, doet wel? En gelooft ge niet, dat onze Natuurstudie er bij zou winnen? Wat de een niet weet of vindt, weet of vindt de ander. Ik ben hier overal goed bekend, vooral ben ik specialiteit in grient-moois opdiepen.

Wie wil me helpen om zoo'n club op beenen te zetten, wie? 'k Ben nog jong, willen jeugdige liefhebbers helpen? Ouderen weten meer. Willen ouderen meehelpen?

A. LUURVENBURG.

M. z.

Barendrecht Voordijk A. 206a.